

Jaunā Eiropas Bauhaus pieeja ilgtspējai, skaistumam un iekļaušanai

Ieva Zībārte, Latvijas Arhitektu savienības valdes locekle
Jaunā Eiropas Bauhaus Latvijas kontaktpunkts

latarh.lv

Instagram, Facebook, YouTube @latarh

Kas ir Jaunais Eiropas Bauhaus?

Jaunais Eiropas Bauhaus ir vides, ekonomikas un kultūras stratēģiskā iniciatīva, kas savieno dizainu (**skaistumu, estētiku, pieredzes kvalitāti**), ilgstpēju, pieejamību (**iekļaušanu**) un investīcijas.

Iniciatīvu 2020. gadā izsludināja EK prezidente Urzula fon der Leiena.

New European Bauhaus
beautiful | sustainable | together

Kas ir Jaunais Eiropas Bauhaus?

Jaunais Eiropas Bauhaus ir instruments Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanai.

Eiropas zaļā kursa tēmas ir **tīra enerģija, energoefektivitāte, vieda mobilitāte, piesārņojuma likvidēšana, tīra pārtika un bioloģiskā daudzveidība.**

[Noskaties video par Eiropas zaļo kursu](#)

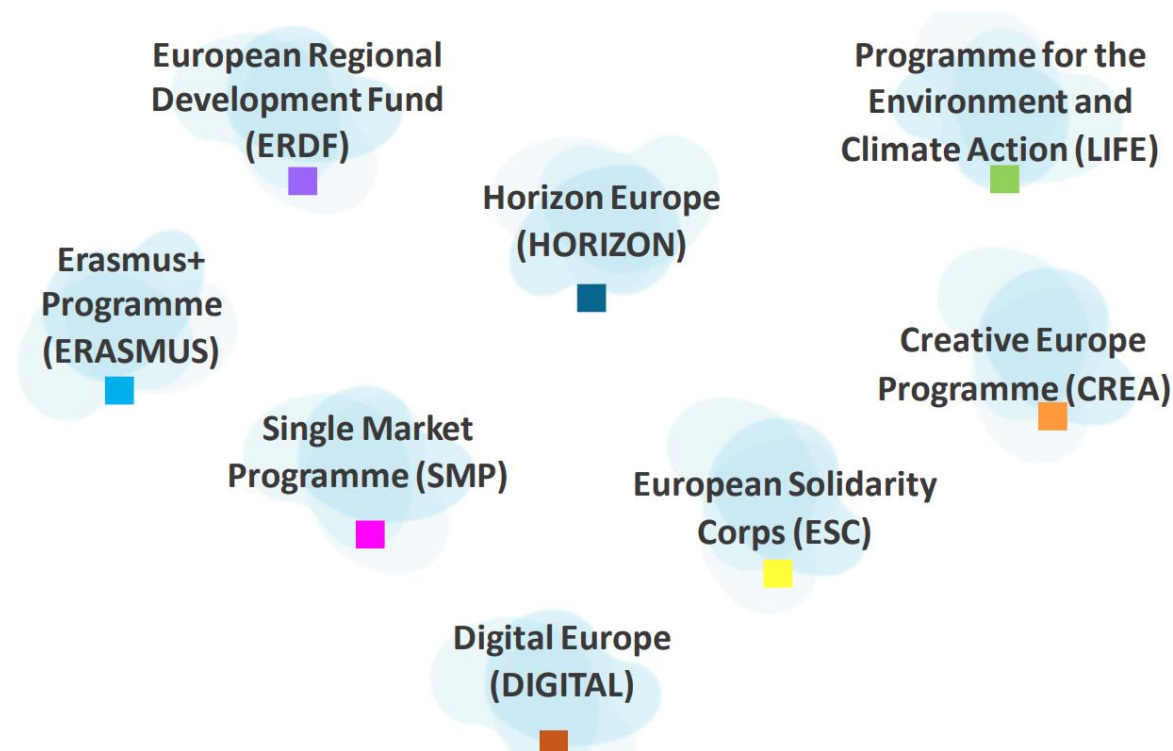
New European Bauhaus
beautiful | sustainable | together

Kas ir Jaunais Eiropas Bauhaus?

Jaunais Eiropas Bauhaus un Eiropas zaļais kurss ir valstu, pašvaldību un **visas sabiedrības kopīgais ceļš** uz klimatneitralitāti, kā arī **jauns ekonomikas un pārvaldības modelis**.

Jaunais Eiropas Bauhaus nav finanšu instruments.

[Finansējums Jaunā Eiropas Bauhaus mērķu sasniegšanai 2023-2024](#)

Kas ir Jaunais Eiropas Bauhaus?

Jaunais Eiropas Bauhaus ir jaunu tīklošanās, sadarbības un zināšanu apmaiņas modeļu veidošanas iniciatīva.

Jaunais Eiropas Bauhaus ir jauna tipa ēku, vietu un kopienu transformēšanas modelis.

Izstāde *Pagātnes piespiedu kustības* telpā TUR Tallinas ielas kvartālā Rīgā
Foto – Kristīne Krauze-Slucka

Kāpēc Bauhaus?

1919. gadā Veimārā dibinātā “Bauhaus” skola kā **metafora jaunajai Eiropai**, kas izveidojās pēc Pirmā pasaules kara.

Radikāli jauns veids, kā mācīt mākslu, arhitektūru un dizainu (tolaik t.s. lietišķo mākslu), šīs disciplīnas **savienojot**.

Iesaistīja ražošanu, inovāciju, jaunās tehnoloģijas un medijus (kino, foto).

Spēlēja ēnu teātri un **ēda pie kopīga galda**.

Skola kā **kopiena** (skaisti, ilgtspējīgi, kopā).

<https://artsandculture.google.com/project/bauhaus>

Gatavojoties “Bauhaus 100” svinībām 2019. gadā, pārrakstīja visu “Bauhaus” skolas vēsturi.

Kas ir Jaunais Eiropas Bauhaus?

Jaunais Eiropas Bauhaus izmanto:
(politiskais konteksts)

mākslu

kultūru

tehnoloģiju

zinātņi

Jaunais Eiropas Bauhaus izmanto:
(arhitektūras un dizaina konteksts;
arhitektūras/dizaina izglītības konteksts;
inovāciju konteksts):

jaunradi un profesionālās prasmes

arhitektūras/dizaina mantojumu

arhitektūras/dizaina digitālos rīkus, MI

pētniecību

Kādi projekti atbilst Jaunā Eiropas Bauhaus principiņiem? NEB Compass

https://new-european-bauhaus.europa.eu/document/405245f4-6859-4090-b145-1db88f91596d_en

- Skaisti.
Projektam ir arhitektūras, dizaina, mākslas, **kultūras** komponente.
- Ilgtspējīgi.
Projekts ir **klimatneitrāls** un **atjauno saikni ar dabu**.
- Iekļaujoši.
Projekts ir ekonomisks, godīgs, pieejams (tai skaitā **finansiāli pieejams**) visām sabiedrības grupām.
Projekts ir veidots koprades ceļā.

New European Bauhaus
beautiful | sustainable | together

Jaunais Eiropas Bauhaus, pilsēta, ēkas, cilvēki

Ēkas patērē daudz enerģijas.

35% ēku Eiropas Savienībā ir vairāk nekā 50 gadus **vecas**.

75% ēku **nav energoefektīvas**.

ES valstīs katru gadu **tiek renovēts tikai 1% ēku**.

Avots – Eiropas Komisija

BUILDINGS

the single largest **energy consumer** in the EU, responsible for

40%

of the EU's **energy consumption**

36%

of energy-related **greenhouse gas emissions**

Jaunais Eiropas Bauhaus un klimatneitralitāte

- klimatneitralitāte (Net Zero) – stāvoklis, kurā cilvēka darbība rada “nulles” neto ietekmi uz klimata sistēmu;
- šo stāvokli iespējams panākt, būtiski samazinot siltumnīcefekta gāzu ietekmi;
- apbūvētā vide (pilsētas, ēkas) rada lielu daudzumu siltumnīcefekta gāzu
> ir radikāli jāmaina veids, kā mēs būvējam un dzīvojam;
- ir nepieciešama jauna arhitektūra, dizains, māksla un kultūra (attiecīgi arī jauna arhitektūras un dizaina izglītība);
- pārejai (transformācijai) jānotiek ātri un taisnīgi (godīgi, iekļaujoši).

Kā iesaistīties Jaunā Eiropas Bauhaus (JEB) aktivitātēs?

Kļūt par JEB **oficiālo partneri** (NVO un universitātes) vai **draugu** (uzņēmumi, reģioni, pilsētas, ciemi) un iegūt iespēju piedalīties JEB platformā un laboratorijās.

Piedalīties JEB iniciatīvās (balva, festivāls, laboratorijas, projektu konkursi u.c.) un saņemt atgriezenisko saiti (finansējums, ekspertīze, novērtējums, kontakti).

Iesaistīties JEB Latvijas kontaktpunkta aktivitātēs un informēt par labās prakses piemēriem savā reģionā, pilsētā, apkaimē un kopienā.

Dalīties ar pieredzi un zināšanām. Saņemt un izmantot zināšanas un pieredzi no citiem.

Ieguvumi no līdzdalības Jaunā Eiropas Bauhaus iniciatīvās

- ideju, pieredžu, zināšanu, ekspertu, *know-how* apmaiņa un visa cita veida **tīklošanās**;
- iespēja **jauniešiem**, iespēja jaunu produktu un procesu radītājiem;
- dažādu **jomu savienošana** un savienošanās iespēja;
- iespēja **līdzsvarot pušu intereses**, prioritātes un kompetences;
- iespēja **iepazīstināt ar sevi**, saviem projektiem, produktiem un iniciatīvām;
- iespēja **transformēt vidi, ēkas, kopienas**;
- iespēja **sasniegt mērķus klimata krīzes novēršanai**;
- iespēja **izmantot mākslas, kultūras un radošo sektoru** kā transformācijas katalizatoru
- iespēja **paātrināt iesāktos projektus**, piemēram, atrodot piemērotus partnerus projekta īstenošanai vai paplašināšanai. Projekts kļūs pamanāmāks un tas var palīdzēt gūt atbalstu no vietējās pašvaldības vai potenciālajiem investoriem.

Jaunais Eiropas Bauhaus Latvijā

New European Bauhaus Dashboard

Latvia

No selections applied

Latvia
Capital: Riga

Select city/municipality

Clear Selection

The NEB Community Point layer

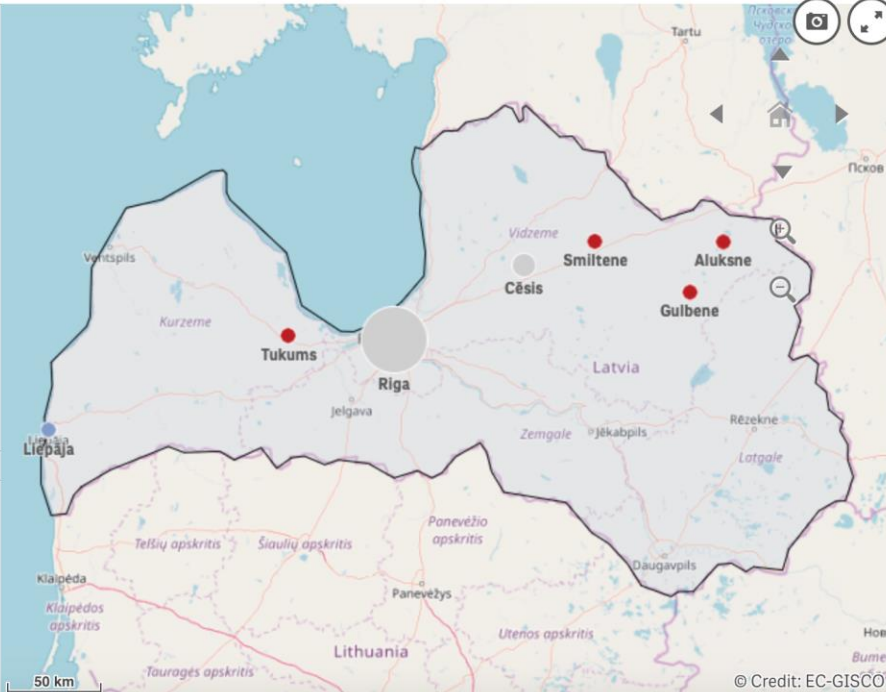
Category

- ERDF funding: NEB Local Initiatives
- Horizon Europe funding: Creating ...
- NEB Lab: Places of Learning

Municipalities with ...

- 20
- 1

Area layer

© Credit: EC-GISCO

The New European Bauhaus community in Latvia

You will find information on NEB projects and community members below. The information include the name, the type of NEB involvement, the description of

Name	Category	Description	
Art Academy of Latvia	NEB Lab: Places of Learning	LMAA is the abbreviation of initiative for the New Architecture School in Baltics of the Art Academy of Latvia. It is envisioned	ww htt
Art Academy of Latvia	NEB Lab: Places of Learning	SALONS is an on-going project envisioned and organised as a special educational (and entertaining) event series and	ww htt htt
Association "Art Center NOASS"	NEB Lab: Places of Learning	Riga is divided by the river Daugava. The industrial past and neglect of the soviet times has left the river sides largely	We htt
Association "Art Centre NOASS"	NEB Lab: Places of Learning	"Art on Wheels" is an ongoing project lead by association "Art center NOASS" together with art studio "Farøefabrikken"	We htt

The New European Bauhaus community by type

Next →

Jaunais Eiropas Bauhaus Latvijā. Alūksne

Support to New European Bauhaus Local Initiatives
(tehniskā atbalsta konkurss 20 pilsētām līdz 100 000 iedzīvotājiem)

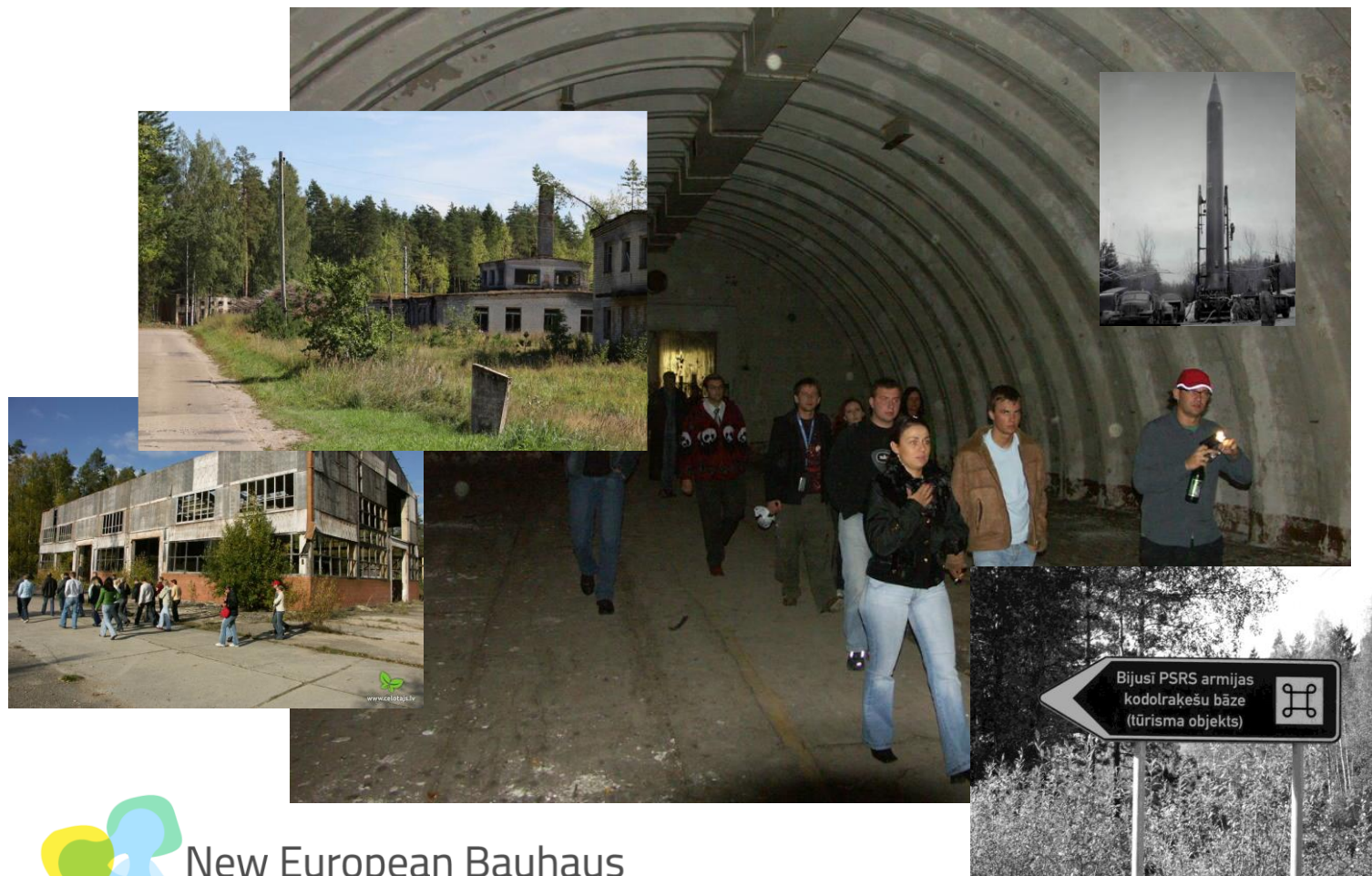

Kvalitatīvas, drošas tūrisma,
uzņēmējdarbības un dabas izziņas
infrastruktūras un kompleksa
apsaimniekošanas risinājums bijušās
kodolraķešu bāzes teritorijā Zeltiņos,
Alūksnes novadā.
Foto – *aluksne.lv*

Jaunais Eiropas Bauhaus Latvijā. Alūksne

Support to New European Bauhaus Local Initiatives

(tehniskā atbalsta konkurss 20 pilsētām līdz 100 000 iedzīvotājiem)

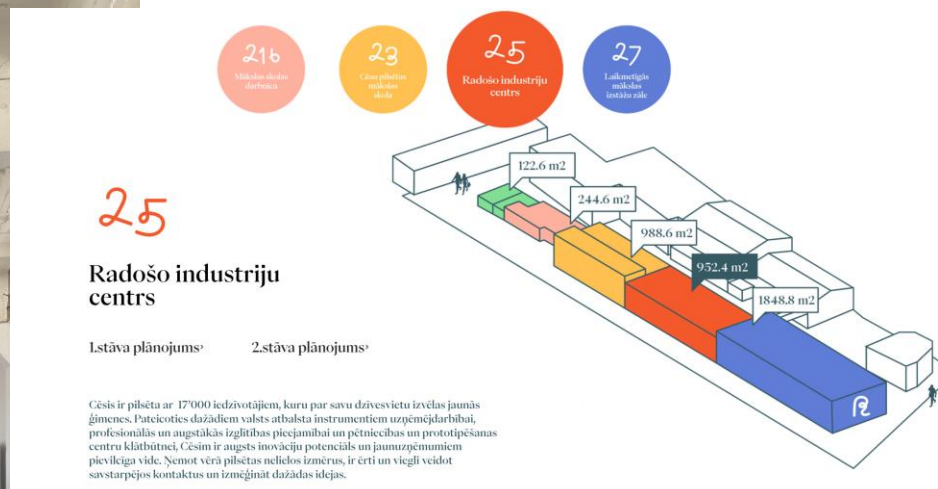
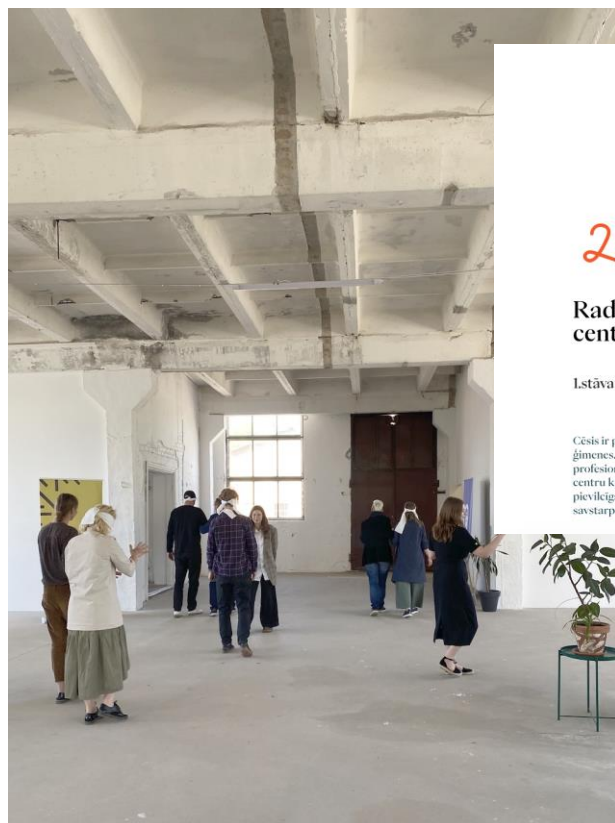
Kvalitatīvas, drošas tūrisma, uzņēmējdarbības un dabas izziņas infrastruktūras un kompleksa apsaimniekošanas risinājums bijušās kodolraķešu bāzes teritorijā Zeltiņos, Alūksnes novadā.

Foto – aluksne.lv, militaryheritage.lv, celotajs.lv

Jaunais Eiropas Bauhaus Latvijā. Cēsis

Support to New European Bauhaus Local Initiatives
(tehniskā atbalsta konkurss 20 pilsētām līdz 100 000 iedzīvotājiem)

Cēsu radošais un digitālais kvartāls
“Rainis” – koprades ceļā attīstīta bijusī
industriālā teritorija.

[Raina mājaslapa](#)

Jaunais Eiropas Bauhaus Latvijā. Cēsis

Jaunā Eiropas Bauhaus balvas 2022 finālisti

Pašorganizēšanās. Skola bez adreses
Cēsu Pluriversitātes āra klase *Jume* bijušajā
Ruckas muižas teritorijā
Foto – Liene Leonoviča

[Cēsu pluriversitātes mājaslapa](#)

Jaunais Eiropas Bauhaus Latvijā. Rīga

Jaunā Eiropas Bauhaus balvas 2023 finālisti

Pašorganizēšanās. Free Riga

Viskaļi. Dzīves kvalitātes institūts bijušajā RTU Aeronautikas fakultātes kompleksā

Foto – Jaunā Eiropas Bauhaus balvas balvas vietne

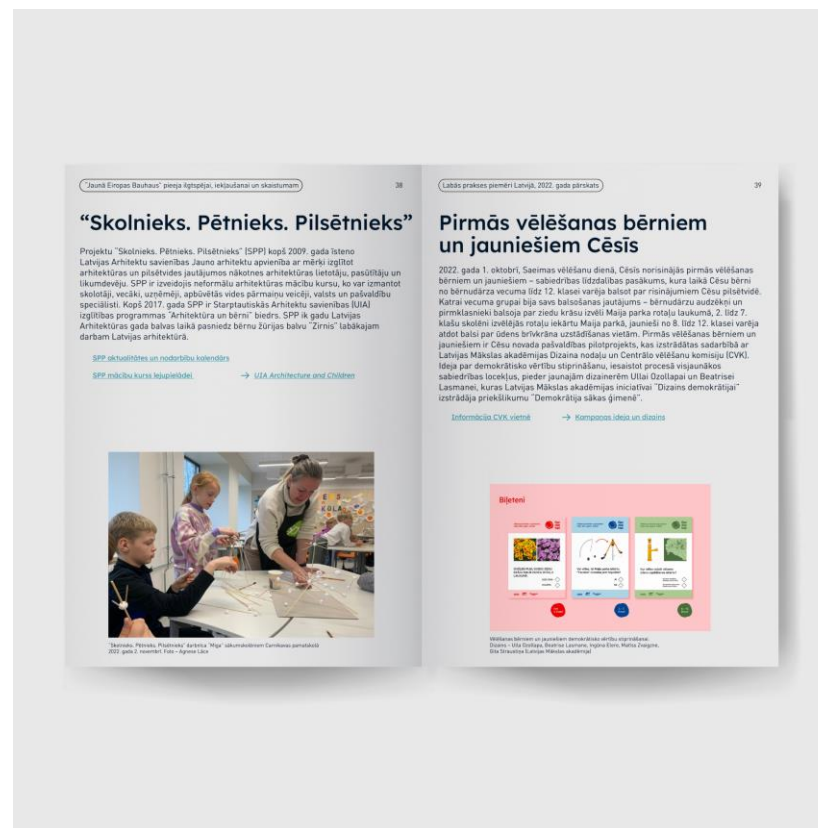
[Viskaļu mājaslapa](#)

Labās prakses piemēri

Labās prakses piemēri Latvijā, 2022. gada pārskats

Labās prakses piemēri

https://issuu.com/neblatvia/docs/jeb_laba_prakse

Iedzīvotāju iesaiste

Koka logu, durvju, būvdetaļu atjaunošanas darbnīcas

Kuldīgas restaurācijas centrs

Kuldīgas novada pašvaldības projekts

Foto – Ričards Sotaks

[Youtube kanāls](#)

Arhitektūra: renovācijas

Rīgas cirks, 2022

Pakāpeniski īstenots transformācijas projekts un pirmais CLT kupols virs vēsturiskās manēžas

Pasūtītājs – Rīgas cirks

Arhitekti – [NRJA](#)

Arhitektūra: renovācijas

Rīgas cirks, 2022

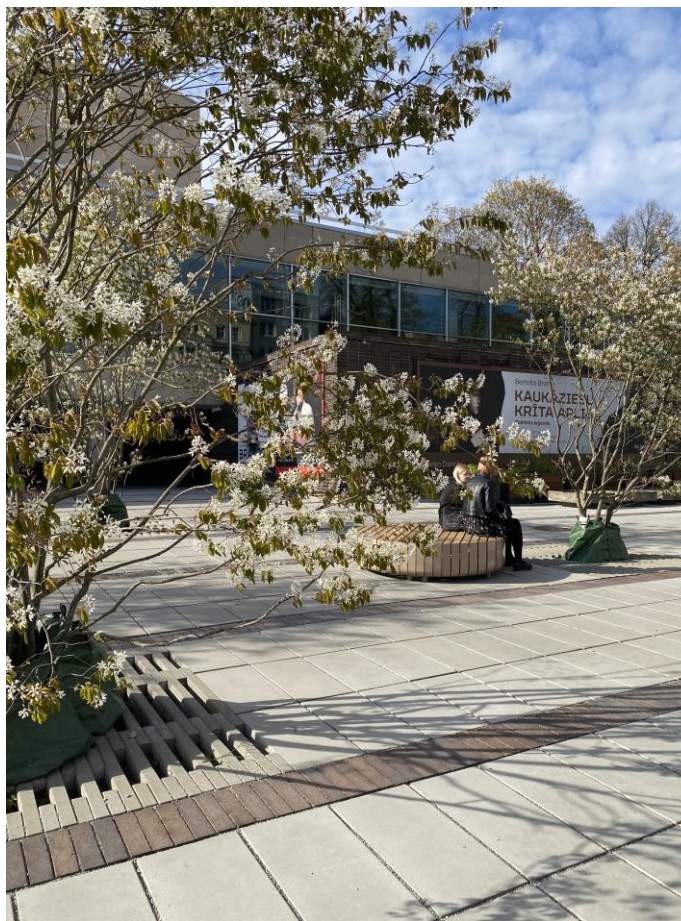
Pakāpeniski īstenots transformācijas projekts un pirmais CLT kupols virs vēsturiskās manēžas

Pasūtītājs – Rīgas cirks

Arhitekti – [NRJA](#)

Foto – Vladimirs Svetlovs

**Arhitektūra: publiskā telpa,
pieejamības uzlabošana,
apzaļumošana, atkārtota materiālu
izmantošana**

Dailes teātra publiskās telpas
atjaunošana, 2023
Pasūtītājs – Valsts nekustamie īpašumi,
Rīgas dome
Arhitekti – [MADE arhitekti](#)

**Arhitektūra: publiskā telpa,
pieejamības uzlabošana,
apzaļumošana, atkārtota materiālu
izmantošana**

Dailes teātra publiskās telpas
atjaunošana, 2023
Pasūtītājs – Valsts nekustamie īpašumi,
Rīgas dome
Arhitekti – [MADE arhitekti](#)

Ieva Zībārte
ieva.zibarte@latarh.lv

Eiropas Komisija
europa.eu/new-european-bauhaus

